

Asia: VN/13118/2024

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt 28.6.2024 lausuntopyynnöllään VN/13118/2024 lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotoutumisen edistämiseksi annetun lain muuttamisesta. Siirtolaisuusinstituutti kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa.

On paljon tutkimusnäyttöä siitä, että yhteiskunta, jossa kaikille taataan mahdollisuus tulla tasavertaisesti osalliseksi, ei ole ainoastaan hyvien väestösuhteiden kannalta välttämätön, vaan tukee myös talouskasvua ja työllisyyttä. Nyt ehdotetut säästötavoitteet vievät Suomea aivan toiseen suuntaan. Suomi on ja tulee olemaan kansainvälinen maa. On lyhytnäköistä ajatella, että tänne saapuneiden kotoutumisen tuesta leikkaaminen olisi Suomen tulevaisuuden, täällä asuvien ja tänne muuttavien kannalta kannatettavaa.

Ensinnäkin esitetyt muutokset ovat ristiriidassa toivottujen tavoitteiden kanssa. Esitetyillä muutoksilla ei saavuteta tavoiteltuja säästöjä, vaan niiden vaikutus heikentää kuntien ja hyvinvointialueiden taloutta. Muutokset todennäköisesti myös vaikuttavat Suomeen muuttaneiden sujuvan kotoutumisen mahdollisuuksiin.

Toiseksi, uudistuksen taustalla näyttää olevan oletus, että työllistyminen nopeutuisi, jos tukea tai tukitoimia vähennetään. Hallituksen esitys perustuu vahvoihin oletuksiin ja ennakoii myös lisäkustannuksia kunnille: "Mikäli kunnat pystyvät kotoutumista ja työllistymistä edistäväillä toimillaan vähentämään korvausten piirissä olevien toimeentulotukiriippuvuutta, ei säästötoimella ole heikentävää vaikutusta kuntatalouteen, mutta säästö julkiseen talouteen toteutuu. Mikäli henkilöt työllistyvät, voivat henkilöiden maksamat tuloverot myös lisätä kuntien tuloja. Mikäli korvausten piirissä olevien henkilöiden toimeentulotukiriippuvuutta ei pystytä vähentämään, heikentää se kuntataloutta". Työllistymiseen vaikuttavat myös työmarkkinatilanne, työnantajien asenteet ja käytännöt sekä kieliopetuksen puutteellisuus, joten on epätodennäköistä, että työllistyminen paranee oletetussa määrin.

Suomeen saapuneet tarvitsevat aikaa ja tukea kotoutumiseen voidakseen asettua ja työllistyä. Henkilön taustasta riippuen voidaan tarvita erilaisia sosiaali- ja terveyspalveluita. Lisäksi kielen oppiminen voi vaatia pitkäjänteistä tukea. Näin ollen esitetyt leikkaukset voivat johtaa siihen, että esimerkiksi jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tilanne työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa heikkenee.

Pellander Saara
Siirtolaisuusinstituuttisäätiö